

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/146/2018
Identifikačné číslo spisu:	1216215785
Dátum vydania rozhodnutia:	18.10.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1216215785.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa J., narodenú XX. D. XXXX, bývajúcu u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vázovova 7/A, dieťa rodičov - matky D. bývajúcej v T., a otca D., bývajúceho v E., zastúpeného JUDr. Marekom Tkáčom, advokátom so sídlom v Lipanoch, Nám. Sv. Martina 39, o návrhu otca na zníženie výživného, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 27 P 161/2016, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2018, sp. zn. 11 CoP 476/2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 2. mája 2017, č. k. 27 P 161/2016-92, návrh otca na zníženie výživného na maloletú J., narodenú XX. D. XXXX, zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Po vykonanom dokazovaní a porovnaní okolností, ktoré boli v čase vydania posledného súdneho rozhodnutia o výživnom dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh je potrebné zamietnuť. Ustálil, že vyživovacia povinnosť otca k maloletej J. bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 25. septembra 2014, č. k. 2 P 38/2013-404 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 23. júna 2016, právoplatným dňa 19. júla 2016 (v časti určenia vyživovacej povinnosti voči maloletej J.), a to na sumu 350,- Eur mesačne. V čase rozhodovania odvolacieho súdu dňa 23. júna 2016 mala maloletá 12 rokov. Nakoľko otec podal návrh na zníženie vyživovacej povinnosti na súd dňa 6. októbra 2016, takmer 4 mesiace od poslednej úpravy, podľa názoru konajúceho vo veci súdu nebolo žiadúce a prípustné reparovať právoplatné súdne rozhodnutie pre zmenu pomerov, ktoré otec bližšie nezdôvodnil. V návrhu uviedol, že došlo k podstatným zmenám okolností, ktoré zdôvodnil tým, že sa mu narodili v druhom manželstve dve deti, a to F. a E. a tiež, že má vyživovaciu povinnosť voči manželke F., ktorá je na rodičovskej dovolenke, pričom táto poberá rodičovský príspevok v sume 203,20 Eur. Súd prvej inštancie takúto argumentáciu otca neakceptoval, keďže z rozsudku Krajského súdu Prešov zo dňa 23. júna 2016 mal

jednoznačne za preukázané, že okolnosti, ktoré otec uviedol v tomto konaní, boli v čase rozhodovania Krajského súdu v Prešove už známe. Navyše súd poukázal na to, že dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti rodičov je taká zmena okolností, za ktorých bolo doteraz výživné určené, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov. Podľa zaužívanej súdnej praxe u maloletého dieťaťa sa takáto zmena pomerov predpokladá uplynutím troch rokov, prípadne začatím plnenia školskej dochádzky, prechodom medzi jednotlivými stupňami školského systému, zmenou zdravotného stavu a podobne. Preto súd prvej inštancie vyhodnotil návrh otca ako nedôvodný.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie otca napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 30. januára 2018, sp. zn. 11 CoP 476/2017 potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd vychádzal z toho, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a po vykonanom dokazovaní vyvodil aj správny právny záver. Súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní vychádzal z § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý definuje dôvody majúce za následok zmenu rozhodnutia o výživnom. Za takéto bolo potrebné považovať podstatnú zmenu pomerov, či už na strane rodičov alebo maloletých detí. Pokiaľ ide o výšku výživného, zoberal na zreteľ odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov, pri zachovaní práva detí podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutočný stav tým, že svoje dokazovanie zameriaval na zisťovanie rozhodujúcich skutočností podstatných pre rozhodnutie o návrhu otca na zníženie výživného z hľadiska súčasných odôvodnených potrieb maloletej J., ako aj z hľadiska schopností a možností rodičov, na výživu ktorých je maloletá plne odkázaná a tieto potom v záujme zistenia podstatnej zmeny pomerov s prihliadnutím na predchádzajúce rozhodovanie súdu o výživnom na maloletú. Súčasťou dokazovania bolo aj rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2 P 38/2013-404 zo dňa 25. septembra 2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č. k. 20 CoP 31/2014-571 zo dňa 23. júna 2016 a podanie otca na zníženie výživného dňa 6. októbra 2016 a ním preukazovanú zmenu pomerov. Zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že od posledného rozhodovania o výživnom nedošlo na strane otca k zmene pomerov v rozsahu, ktorý by bolo potrebné premietnuť do výšky výživného jeho znížením. Poukázal na to, že súd prvej inštancie vykonal riadne dokazovanie zamerané na zistenie ako zárobkových a majetkových pomerov rodičov, tak aj odôvodnených potrieb maloletej, zaoberal sa dôkazmi predkladanými otcom súvisiacimi s jeho ďalšími vyživovacími povinnosťami. Nestotožnil sa s odvolacími námietkami otca a zastal názor, že nie je prípustná reparácia posledného rozhodnutia o výživnom, ktoré nadobudlo právoplatnosť štyri mesiace pred podaním návrhu otca na zníženie výživného. Odvolací súd neakceptoval námietky otca o tom, že súd prvej inštancie v danej veci vychádzal z dokazovania vykonaného pri poslednom rozhodovaní o výživnom a zo skutkového stavu veci ku dňu rozhodnutia Okresného súdu Stará Ľubovňa a nepripojil si na oboznámenie spis Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2 P 38/2013, ktorého súčasťou bolo aj konanie a rozhodnutie na Krajskom súde v Prešove. Z obsahu spisu vyplynulo, že súd prvej inštancie vykonal riadne dokazovanie, vychádzal z výpovedí svedkov a listinných dôkazov, ktorých súčasťou bol aj rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 25. septembra 2014, č. k. 2 P 8/2013-404 a rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 20 CoP 31/2014-571 zo dňa 23. júna 2016. Pokiaľ otec namietal, že v rámci predchádzajúceho konania o výživnom na maloletú J. súdy nevzali na zreteľ jeho ďalšie vyživovacie povinnosti k maloletým deťom, odvolací súd poukázal na obsah zápisnice z pojednávania konaného dňa 23. júna 2016 na Krajskom súde v Prešove vo veci rozvodu manželstva účastníkov a úpravy pomerov rodičov k maloletým deťom J. a J. na čas po rozvode, z ktorej vyplývajú okolnosti narodenia ďalších maloletých detí otcovi, maloletej F., nar. XX. D. XXXX a maloletého E., nar. XX. E. XXXX, ktoré skutočnosti predniesol na pojednávaní otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu, na základe ktorých sa domáhal zmeny rozhodnutia o výživnom v odvolacom konaní, práve z dôvodu zmeny pomerov na jeho strane. Bolo nesporné, že odvolací Krajský súd v Prešove, pri rozhodovaní o odvolaní otca uvedené okolnosti vzal do úvahy. Odvolací súd zároveň poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 20 CoP 31/2014-571 zo dňa 23. júna 2016, ktorého obsahom bolo aj posúdenie výšky výživného na maloletú J. ako zodpovedajúce schopnostiam a príjmu otca hradiť súdom určené výživné na maloletú J.. Odvolací súd zároveň doplnil, že pribudnutie ďalšej vyživovacej povinnosti rodičovi nie je podstatnou zmenou pomerov zakladajúcou nárok na zníženie výživného na maloleté dieťa, ktoré nie je schopné samo sa živiť a nie je v záujme maloletého dieťaťa. Napokon poukázal aj na príjem dosahovaný otcom, ktorý mu

napriek skutočnosti, že jeho manželka bola na rodičovskej dovolenke, umožňoval prispievať na výživu maloletej J. v súdom určenej výške. Neakceptoval splátky úveru otca, keďže výživné je zákonnou povinnosťou rodiča, prvoradou pohľadávkou, slúži na uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa a má prednosť pred akýmkoľvek inými pohľadávkami. Odvolací súd konštatoval, že na strane maloletej a matky nedošlo ku žiadnej zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou námietkou otca o porušení jeho práva na spravodlivý proces dôvodiac postupom súdu prvej inštancie, ktorý pri rozhodovaní nevykonával dôkaz oboznámením sa s obsahom spisového materiálu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20 CoP 31/2014 a Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2 P 38/2013 a nesprávnou interpretáciou rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, považujúc ich za nedôvodné. Súd prvej inštancie správne postupoval pri vykonaní dokazovania, keďže mal k dispozícii okrem iných dôkazov aj kompletne rozhodnutia súdov o výživnom v konaní o rozvod manželstva rodičov a úpravy výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletej J., ktoré mu pre rozhodnutie vo veci postačovali.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie otec maloletej, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, keď mal za to, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil ako strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Mal za to, že napadnutý rozsudok trpí vadou zmätočnosti, je nesprávne, nepresvedčivé, neodôvodnené a arbitrárne. Vada zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP spočíva v tom, že ani súd prvej inštancie a ani odvolací súd si neobstarali spisové materiály Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2 P 38/2013 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20 CoP 31/2014, nezistili skutočný stav vecí a nevykonali všetky potrebné dôkazy, hoci to navrhoval aj sám dovolateľ, čo malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Napriek tomu, že doplnil dokazovanie o zápisnicu z pojednávania pred Krajským súdom v Prešove zo dňa 23. júna 2016 vo veci sp. zn. 20 CoP 31/2014 predloženú k odvolaniu dovolateľom, nenariadil pojednávanie. Súd prvej inštancie a odvolací súd si podľa jeho názoru nesprávne interpretovali rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 20 CoP 31/2014-571 a odvolací súd si navyše nesprávne interpretoval aj zápisnicu z pojednávania pred Krajským súdom v Prešove zo dňa 23. júna 2016 vo veci sp. zn. 20 CoP 31/2014. Navrhoval, aby dovolací súd napadnuté rozsudky zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Matka maloletého navrhla dovolanie otca ako nedôvodné zamietnuť a kolízny opatrovník navrhoval napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých vo veci výživného na maloleté dieťa, ktorá je upravená od 1. júla 2016 v Civilnom mimosporovom poriadku (ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak“. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP, ktoré upravujú, kedy je dovolanie prípustné (§ 419 a nasl. CSP).

7. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo

113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012.

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2014, 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

10. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, a to z dôvodu § 420 písm. f) CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ namieta, že rozhodnutia sú nedostatočne odôvodnené, trpia vadou zmätočnosti, sú nesprávne, nepresvedčivé, a arbitrárne. Zároveň namietal nevykonanie dôkazov a nenariadenie pojednávania pred odvolacím súdom.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a matriacu možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú

rozhodovaciu činnosť súdu.

15. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola ale už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu považovaná za inú procesnú vadu než je zmätočnosť, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj R 111/1998). K uvedenej námietke nepreskúmateľnosti a nedostatku v odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku dňa 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Od tohto stanoviska dovolací súd aj za účinnosti CSP (§ 420 písm. f/) nevidí dôvod sa odkloniť.

16. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, sťažnosť č. 52854/99, rozsudok z 24. júla 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, sťažnosť č. 8262/02, rozsudok z 23. júla 2009).

17. Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie ako výnimky druhej vety stanoviska R 2/2016. Je potrebné prisvedčiť základnej argumentácii dovolateľa, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. O porušenie tohto práva otca ale v preskúmvanej veci však nejde.

18. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval súd prvej inštancie ako aj odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti tiež to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú kompletizujúcu jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Nedôvodná je preto argumentácia otca, podľa ktorej je rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný a zmätočný. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu, resp. účastníka konania.

19. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra

1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Vo svetle týchto rozhodnutí aj Najvyšší súd Slovenskej republiky zastáva názor, že nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu.

20. Z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru EŠLP. Z ustálenej judikatúry EŠLP vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, (napríklad rozsudok vo veci *García Ruiz* proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I), podľa ktorej rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci (napr. rozsudok *Georgiadis* proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok *Higgins a ďalší* proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I), tiež *Van de Hurk v. Holandsko*, sťažnosť č. 16034/90, rozsudok z 19. apríla 1994, *Ruiz Torija c. Španielsko*, sťažnosť č. 18390/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko*, sťažnosť č. 18064/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B.

21. Pokiaľ dovolateľ namietal správnosť a nedostatok skutkových zistení súdov ako výsledok hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, dovolací súd uvádza, že nesprávne zistenie skutkového stavu nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP a nie je ani relevantným dovolacím dôvodom, nakoľko nepredstavuje dôvod znemožňujúci realizáciu procesných práv účastníka konania (pozri judikáty R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012).

22. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Nesprávnosť právneho posúdenia veci nemožno vymedziť nesprávnym, nedostatočným, neúplným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou buď správnosť použitia niektorej právnej normy na daný prípad, alebo správnosť jej interpretácie.

23. Ohľadne námietky otca, že odvolací súd nenariadil pojednávanie dovolací súd uvádza, že v zmysle § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že na prejednanie odvolania, odvolací súd musí nariadiť pojednávanie vždy aj vtedy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Či v konkrétnom prípade je nevyhnutné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, je však vecou úvahy odvolacieho súdu a nie strán sporu. Ak odvolací súd dospeje k záveru, že súd prvej inštancie zistil náležitým spôsobom skutkový stav veci a preto nie je potrebné dokazovanie zopakovať alebo doplniť, nič mu nebráni o odvolaní rozhodnúť bez nariadenia pojednávania.

24. V preskúmvanej veci sa odvolací súd (ako už bolo vyššie spomenuté) stotožnil so skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Svoje rozhodnutie nezaložil v porovnaní so súdom prvej inštancie na žiadnych „nových“ skutkových a právnych záveroch. Nepovažoval preto za potrebné

súdom prvej inštalácie vykonané dokazovanie zopakovať alebo dokazovanie doplniť, o čom rozhodnúť je v jeho plnej kompetencii. Jeho postup, keď prejednal odvolanie otca bez nariadenia pojednávania, nebol preto v rozpore s § 385 ods. 1 CSP. V danom prípade nešlo preto zo strany odvolacieho súdu o nesprávny postup, ktorý by sa prejavil v porušení § 385 ods. 1 CSP, resp. v porušení práva otca vyjadriť sa k skutkovým alebo právnym záverom, ktoré neboli pri doterajšom rozhodovaní veci použité, ako to predpokladá ustanovenie § 420 písm. f/ CSP.

25. Z obsahu dovolania otca vyplýva, že jeho námietky, ktorými odôvodňoval porušenie práva na spravodlivý proces, smerovali voči právnemu posúdeniu veci súdmi oboch inštalácií, ktoré považoval za nesprávne. Najvyšší súd konštantne judikoval, že právnym posúdením veci nedochádza k znemožneniu realizácie procesných oprávnení účastníkov (viď rozhodnutia najvyššieho súdu R 54/2012 a sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Uvedené chápanie dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci na možnosť účastníka uskutočňovať jemu patriace oprávnenia aj podľa novej právnej úpravy potvrdzuje právna veta rozhodnutia najvyššieho súdu R 9/2017 a taktiež i závery rozhodnutia veľkého senátu 1VCdo 2/2017. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

25. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva otca na spravodlivý proces. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ nedôvodne namietal existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol.

26. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.